

REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA
Upravni odjel za održivi razvoj

Flanatička 29, 52100 Pula, p.p. 198
tel. (0)52 352 190; fax. (0)52 352 191

KLASA: 351-02/17-01/02
URBROJ: 2163/1-08/1-17-7
Pula, 12. travnja 2017. godine

ŽUPANU ISTARSKE ŽUPANIJE
putem
STRUČNE SLUŽBE SKUPŠTINE

Dršćevka 3, 52000 Pazin

PREDMET: Godišnji izvještaj o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2016. godinu
- prijedlog zaključka, dostavlja se

Poštovani,

priloženo dostavljamo prijedlog Zaključka o prihvaćanju Godišnjeg izvještaja o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2016. godinu na nadležno postupanje i odlučivanje.

S poštovanjem,

PROČELNIK

Josip Zidarić, dipl.ing.arh.

Privitak

1. Prijedlog Zaključka s obrazloženjem
2. Godišnja izvješća o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2016. godinu – CD

Na temelju članka 44. i 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (pročišćeni tekst, "Narodne novine" br. 19/13), te članka 65. Statuta Istarske županije („Službene novine Istarske županije“ br. 10/09, 16/16, 1/17 i 2/17), a u svezi članka 31. Zakona o zaštiti zraka (NN br. 130/11, 47/14), Župan Istarske županije dana 31. svibnja 2017. godine donosi

Z A K L J U Č A K

o prihvatanju Godišnjeg izvještaja o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2016. godinu

1. Prihvaća se:
 - a) Godišnji izvještaj o praćenju kvalitete zraka na području Istarske županije za 2016. godinu, kojega je izradio Laboratorij za ispitivanje kvalitete zraka, Odjela za zaštitu i unapređenje okoliša, Službe za zdravstvenu ekologiju Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije (travanj 2017.), temeljem Ugovora o provođenju programa praćenja kakvoće zraka na području Istarske županije u 2016. godini radi promicanja i zaštite zdravlja stanovništva od utjecaja štetnih čimbenika, potpisanog između županije i Zavoda za javno zdravstvo IŽ;
 - b) Godišnji izvještaj o koncentraciji peludi alergogenih biljaka u zraku Grada Pule u 2016. godini, kojega je izradio Laboratorij za ispitivanje kvalitete zraka, Odjela za zaštitu i unapređenje okoliša, Službe za zdravstvenu ekologiju Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije (siječanj 2017.), temeljem Ugovora o provođenju programa praćenja kakvoće zraka na području Istarske županije u 2016. godini radi promicanja i zaštite zdravlja stanovništva od utjecaja štetnih čimbenika, potpisanog između županije i Zavoda za javno zdravstvo IŽ;
 - c) Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka u lokalnoj mreži za praćenje kvalitete zraka Rockwool za 2016. godinu, kojega je izradila tvrtka Ekonerg – Institut za energetiku i zaštitu okoliša d.o.o. iz Zagreba u ožujku 2017. godine;
 - d) Godišnja izvješća o ispitivanju kvalitete zraka na području Grada Umaga za 2016. godinu, kao i godišnja izvješća o ispitivanju kvalitete zraka u okolišu kamenoloma Šumber i Plovanija za 2016. godinu, a koja je izradio Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije u siječnju 2017. godine;
2. Zadužuje se Upravni odjel za održivi razvoj da, na temelju odredbe stavka 5. članka 31. Zakona o zaštiti zraka, izvještaje o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2016. godinu iz točki 1. dostavi Hrvatskoj agenciji za zaštitu okoliša u materijalnom i digitalnom obliku, a Inspekciji zaštite okoliša Ministarstva zaštite okoliša i prirode u digitalnom obliku.
3. Zadužuje se Upravni odjel za održivi razvoj da, na temelju stavka 1. članka 49. Zakona o zaštiti zraka, objavi podatke o kakvoći zraka iz lokalne mreže u sažetom obliku kao i cjeloviti izvještaj na web stranicama Istarske županije.

4. Zadužuje se Upravni odjel za održivi razvoj da, Izvještaj iz točke 1. b. dostavi Gradu Puli, jedinici lokalne samouprave na čijem je području uspostavljena mjerna postaja za praćenje koncentracije peludi alergogenih biljaka u zraku;
5. Zadužuje se Upravni odjel za održivi razvoj vezano uz zabilježenu II. kategoriju zraka u odnosu na ozon poduzme sve aktivnosti na nacionalnoj i međunarodnoj razini kako bi se stručno i utemeljeno sagledala cjelovita problematika nastanka ozona kao onečišćujuće tvari te predložila meritorna rješenja u cilju zaštite zdravlja stanovništva.
6. Obvezuje se Zavod za javno zdravstvo Istarske županije da, prema Programu praćenja kakvoće zraka za 2017. godinu, tijekom godine obavještava Upravni odjel za održivi razvoj, Odsjek za zaštitu prirode i okoliša i Inspekciju zaštite okoliša u Istarskoj županiji o rezultatima izvršenih analiza ukoliko vrijednosti mjernih parametara prijeđu zakonom propisane koncentracije.
7. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 351-01/17-01/03
URBROJ: 2163/1-01/8-17-2
Pula, 31. svibnja 2017.

**REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA**

**ŽUPAN
mr.sc. Valter Flego**

Dostaviti:

1. Upravni odjel za održivi razvoj IŽ,
2. Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb IŽ,
3. Objava, ovdje
4. Pismohrana, ovdje

OBRAZLOŽENJE

I. Pravna osnova za donošenje ovog akta

Pravna osnova za donošenje ovog akta je sadržana u odredbama članaka 23. i 34. Zakona o zaštiti okoliša (NN br. 80/13, 153/13 i 78/15) i članka 31. Zakona o zaštiti zraka (NN br. 130/11 i 47/14)) kojim je propisano da Županija, Grad Zagreb i gradovi uspostavljaju mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka na svome području, ako procijene da su razine onečišćenosti više od propisanih graničnih vrijednosti (GV), odnosno ako procijene da za to postoje opravdani razlozi (osobito u slučaju pojačanog razvoja industrije, proširenja poslovnih i industrijskih zona i drugo). Lokacije mjernih postaja za praćenje kvalitete zraka, program mjerenja razine onečišćenosti i uvjete provedbe osigurava Predstavničko tijelo Županije.

II. Osnovna pitanja koja se uređuju ovim aktom

Program praćenja onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2016. godinu predstavlja nastavak višegodišnjeg praćenja kvalitete zraka na području županije, koji se provodi u cilju utvrđivanja moguće promjene kvalitete te poduzimanja pravovremenih aktivnosti smanjenja onečišćenja u cilju zaštite zdravlja stanovništva.

Program praćenja onečišćenja zraka provodio se putem lokalnih mjernih mreža, kao i mjernih mreža posebne namjene. Razdoblje praćenja bilo je od 1. siječnja do 31. prosinca 2016. godine.

Na području Istarske županije praćene su razine sumporova dioksida, dušikova dioksida, ozona, ugljikova monoksida, sumporovodika, frakcije lebdećih čestica PM₁₀ i PM_{2,5}, ukupne taložne tvari i sadržaj metala u njoj. Rezultati mjerenja uspoređivani su sa propisanim graničnim vrijednostima.

Kvaliteta zraka kontinuirano se pratila na mjernim postajama s ručnim posluživanjem, te putem automatskih mjernih postaja.

Koncentracija sumporova dioksida praćena je na području Grada Pule i Općine Raša i u 2016. godini nije prelazila granične vrijednosti.

Na automatskim mjernim postajama sumporov dioksid se pratio na šest mjernih postaja i izmjerene razine ne odstupaju od mjerenih u prošlim razdobljima. U 2016. godini nije došlo do prekoračenja graničnih vrijednosti ni na jednoj mjernoj postaji.

S obzirom na sumporov dioksid na praćenom području Istarske županije kvaliteta zraka je prve kategorije - čist ili neznatno onečišćen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV).

Na području Grada Pule prate se koncentracije dušikova dioksida na dvije mjerne postaje i u 2016. godini srednja godišnja koncentracija nije prelazila graničnu vrijednost.

Na automatskim mjernim postajama dušikov dioksid se pratio na pet mjernih postaja i izmjerene satne vrijednosti ne odstupaju od mjerenih u prošlim razdobljima. U 2016. godini nije došlo do prekoračenja graničnih vrijednosti ni na jednoj mjernoj postaji za vrijeme usrednjavanja od jedne godine.

S obzirom na dušikov dioksid na praćenom području Istarske županije kvaliteta zraka je prve kategorije - čist ili neznatno onečišćen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV).

Koncentracije lebdećih čestica (PM_{10}) prate se na šest mjernih postaja i izmjerene srednje godišnje koncentracije ne prelaze zadane granične vrijednosti ni na jednoj mjernoj postaji. Srednje 24 satne koncentracije prekoračene su tri puta na mjernoj postaji Klavar, jedan puta na mjernoj postaji Ripenda Verbanci, tri puta na mjernoj postaji Zajci, pet puta na mjernoj postaji Čambarelići, što je značajno ispod dozvoljenih 35 puta na nivou godine.

S obzirom na koncentracije lebdećih čestica (PM_{10}) na praćenom području Istarske županije kvaliteta zraka je prve kategorije - čist ili neznatno onečišćen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV).

Koncentracije lebdećih čestica ($PM_{2,5}$) prati se na jednoj mjernoj postaji i izmjerena srednja godišnja koncentracija ne prelazi zadane granične vrijednosti. Praćenje je u sklopu državne mreže i mjerenje provodi Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ).

S obzirom na koncentracije lebdećih čestica ($PM_{2,5}$) na praćenom području Istarske županije kvaliteta zraka je prve kategorije - čist ili neznatno onečišćen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV).

U sklopu praćenja kvalitete zraka na području Istarske županije prate se razine prizemnog ozona na pet mjernih postaja.

Izmjerene razine odgovaraju podacima iz prijašnjih godina praćenih na području Istarske županije. U 2016. godini prekoračena je granična vrijednost za dnevnu maksimalnu osmosatnu srednju vrijednost ($120 \mu\text{g}/\text{m}^3$), na mjernoj postaji Koromačno - Brovinje, na mjernoj postaji Sv. Katarina, na mjernoj postaji Ripenda Verbanci, na mjernoj postaji Fižela Pula i na mjernoj postaji Višnjan, što je očekivano s obzirom na prirodna obilježja promatranog područja.

Prizemni ozon, za razliku od primarnih onečišćujućih tvari, koje se emitiraju izravno u zrak, ne ispušta se izravno u atmosferu, njegovo nastajanje je rezultat složenih kemijskih reakcija potaknutih sunčevim zračenjem, i na njega utječu primarne emisije njegovih prekursora, (dušikovi oksidi, hlapivi organski spojevi, ugljikov monoksid i slično) kao i sunčeva insolacija. Visoke vrijednosti ozona mjerene su i u područjima značajno opterećenim njegovim prekursorima (urbane i industrijske sredine), ali i u područjima neopterećenim emisijama (pozadinske i ruralne postaje), a posebno u priobalju gdje je intenzitet sunčevog zračenja visok. Ti rezultati ukazuju na problem koji prelazi regionalne granice i postaje globalnim problemom kao i na značajan utjecaj prekograničnog transporta.

S obzirom na izmjerene koncentracije ozona na praćenom području Istarske županije kvaliteta zraka je druge kategorije - onečišćen zrak: prekoračene su granične vrijednosti (GV) i ciljne vrijednosti za prizemni ozon.

Na dvije mjerne postaje prate se razine ugljikova monoksida na području Istarske županije i to Zajci, te Koromačno - Brovinje.

Izmjerene koncentracije ugljikova monoksida nisu prelazile granične vrijednosti i ne odstupaju od izmjerenih razina prijašnjih godina.

S obzirom na koncentracije ugljikova monoksida na praćenom području Istarske županije kvaliteta zraka je prve kategorije - čist ili neznatno onečišćen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV).

Na području Istarske županije u 2016. godini praćena je koncentracija sumporovodika na dvije mjerne postaje u sklopu mjerne mreže Rockwool - Pićan.

Granične vrijednosti koncentracija onečišćujućih tvari u zraku s obzirom na kvalitetu življenja (dodijavanje mirisom) nisu prekoračene ni na jednoj postaji. Srednje satne koncentracije sumporovodika prekoračene su jedan puta na mjernoj postaji Čambarelići.

S obzirom na koncentracije sumporovodika na praćenom području Istarske županije kvaliteta zraka je prve kategorije - čist ili neznatno onečišćen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV).

U tijeku 2016. godine izmjerene vrijednosti ukupne taložne tvari nisu značajno odstupale od prijašnjih razina i nisu prelazile graničnu vrijednost za ukupnu taložnu tvar, kao ni za sadržaj pojedinog metala u ukupnoj taložnoj tvari.

S obzirom na količine ukupne taložne tvari i sadržaja ispitivanih metala u ukupnoj taložnoj tvari, na praćenom području Istarske županije kvaliteta zraka je prve kategorije - čist ili neznatno onečišćen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV).

Iako rezultati praćenja kvalitete zraka na području Istarske županije pokazuju da je zrak uglavnom prve kategorije - čist ili neznatno onečišćen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV), osim izmjerenih razina za prizemni ozon, potrebno je nastaviti sa mjerenjima kako bi osigurali mjerodavan uvid u stanje kvalitete zraka i uočili moguće promjene.

U izvještaju su uključeni i rezultati mjerenja i validacije na automatskim postajama za praćenje kakvoće zraka lokalne mreže Rockwool, putem mjernih stanica Čambarelići i Zajci, koje provodi tvrtka EKONERG – Institut za energetiku i zaštitu okoliša d.o.o. iz Zagreba (izvješće pod točkom 1.c. Zaključka). Naime, rezultati mjerenja su tijekom mjernog razdoblja prikupljeni on-line na serveru u Zavodu za javno zdravstvo Istarske županije i objavljuvani na web stranicama Zavoda (www.zzjiz.hr).

U izvještaju su uključeni i rezultati mjerenja i validacije sa mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka Grada Umaga, kao i sa mjernih postaja posebne namjene za praćenje kvalitete zraka u okolici kamenoloma Šumber i Povanija, a koja provodi Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije (izvješće pod točkom 1.d. Zaključka).

U izvješću Zavoda za javno zdravstvo pod točkom 1.b. Zaključka prikazana je kvaliteta zraka obzirom na koncentraciju peludi alergogenih biljaka u Gradu Puli. Mjerna postaja je postavljena na krovu zgrade Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije u Nazorovoj ulici br 23. Uzorci se uzimaju dva puta tjedno tijekom cijele godine te se na temelju dnevnih preparata i s obzirom na najavljene meteorološke prilike izrađuje peludna prognoza za slijedećih nekoliko dana koja je vrijedi za područje južne Istre. Praćenje koncentracije peludi u zraku važno je jer je pelud jedan od najznačajnijih prirodnih alergena i može izazvati vrlo ozbiljne zdravstvene tegobe.

Peludna prognoza kao i peludni kalendar te značajne informacije vezano za alergene i sl. objavljuje se na službenim Internet stranicama Zavoda za javno zdravstvo IŽ – www.zzjiz.hr.

Vezano uz zabilježenu II. kategoriju zraka obzirom na ozon i dalje zastupamo mišljenje da je problematiku potrebno sagledati cjelovito te se predlaže iznalaženje rješavanja u suradnji s Zavodom za javno zdravstvo Istarske županije, Ministarstvom zaštite okoliša i prirode, Ministarstvom zdravstva i Institutom za medicinska istraživanja iz Zagreb te ostalih stručnih institucija. Naime, povećane koncentracije ozona javljaju od samog početka praćenja tog parametra, a s istim se problemom susreće čitavo mediteransko područje zbog povećane insolacije i daljinskog transporta prekursora, (dušikovi oksidi, hlapivi organski spojevi, ugljikov monoksid i slično).

III. Posljedice koje će nastati donošenjem ovog zaključka

Provedba odredbi zaključka ima za posljedicu bolje i ažurnije informiranje javnosti o kvaliteti zraka na područjima koja su zastupana mjernim mrežama.

Sukladno odredbama Zakona o zaštiti zraka cilj je da se u konačnosti na čitavom teritoriju postigne i održi I. kategorija zraka.

IV. Tekst nacрта akta

Priloženo se dostavlja tekst zaključka s privitkom.

V. Potrebna financijska sredstva

U Županijskom proračunu osigurana su financijska sredstva za provedbu Programa praćenja kakvoće zraka, a provedba programa povjerena je Zavodu za javno zdravstvo Istarske županije.